

Temað hessa ferð snýr seg um happing. Við jøvnum millumbili stingur kjakið um happing, í og uttanfyri skúlagátt, seg upp aftur. Happing er eitt gamalt fyrbrigdi og torført at basa. Happing er eisini ein fløktur spurningur at taka upp, tí siðurnar og søgurnar eru nógvar. Hessa ferð varpa vit ljós á hvussu happing kann síggja út, hvussu tú kann tosa við barnið um happing og hvussu skúlin tekur sær av happing. Eisini varpa vit ljós á persónar, ið sjálvi hava verið happað, og seta orð á avleiðingarnar.

»Happing er, tá ein regluliga í eitt longri tíðarskeið verður illa viðfarin ella hildin uttanfyri ein felagsskap, har viðkomandi noyðist at vera«

Barnabati.fo

Tá børn verða happað, eru fleiri tekin, foreldur kunnu halda eyguni við. Eitt nú kunnu tey broyta mynstur við vinum ella tykjast kedd, kanska enntá aggressiv. – Men tað er ongantið barnið sjálvt, ið skal taka ábyrgdina av happingini. Tey vaksnu skulu taka trupulleikan í álvara og gera nakað við trupulleikan, um enn tað er torført, sigur Djóni Eidesgaard, aðalskrivari í Barnabata

MYND: MODELLMYND

Fyrst og fremst eru tað ung í aldrinum frá 13 til 17 ár, ið sjálvi venda sær til ráðgevingina. Men tað eru eisini foreldur, ið venda sær til ráðgevingina við spurningum.

– Serliga eru tað spurningar, um hvat tey skulu gera. Tey hava kanska lagt merki til, at barnið hevur vinartrupulleikar, og ikki vil spæla við nøkur serlig børn. Og tað er heldur ikki óvanligt, at foreldur venda sær til okkum, aftaná at tey hava funnið útav, at okkurt ikki er, sum tað eigur, ella hava funnið útav, at barnið verður happað, sigur Djóni Eidesgaard.

Skulu taka barnið í álvara

Eitt av bestu ráðunum, Tú & Eg Ráðgevingin kann geva foreldrum, ið venda sær til teirra um happing, er rætt og slætt bara at lurta eftir barninum og taka barnið í størsta álvara.

– Børn hava ringt við at orða seg, tá tey sjálvi skulu fortelja um nakað, sum er keðiligt ella ávirkar tey. Tí hevur tað ótrúliga stóran týdning at foreldur lurta eftir barninum og tosa við barnið, tá eitt nú happing

MYND: PRIVAT

stingur seg upp. Tað hevur týdning, at tey eru forvitin og spyrja inn til barnið. Men serliga hevur tað stóran týdning at tey altíð geva sær stundir at tosa um tað beinanveg. Ikki útseta tað, tí barnið kann tá føla, at tað ikki verður tikið í álvara, tí at tað skal biða til seinni við at tosa um truplu tingini. Tá kann tað verða, at barnið letur vera við at siga frá, vísir Djóni Eidesgaard á.

Tað hevur eisini týdning at foreldur tosa við børnini um floksfelagarnar hjá barninum og reagera, um tey hoyra, at onkur annar hevur tað ringt. Ein møguleiki er at siga tað beinleiðis við foreldrini hjá barninum, tí tey vita tað møguliga ikki sjálvi.

Sambært Djóna Eidesgaard eru

»Tað hevur eisini stóran týdning, sjálvt um foreldur eiga at taka parti við sínum barni, ikki at tosa illa um ella tosa niður á hinar persónarnar«

Djóni Eidesgaard, aðalskrivari í Barnabata

tað eisini ávís tekin, ið kunnu benda á at okkurt er áfatt í skúlanum.

– Tað kann eitt nú verða, um børn eru kedd, tá tey koma heim úr skúlanum, ella um tey broyta mynstur við vinum. Tað kann eisini vera at tey stongja seg inni, at tey reagera aggressivt, ella at tað kann vísa seg við at tey hava pínu onkrastaðni, og tí ikki siga seg vilja í skúla. Har eru fleiri tekin, ið kunnu benda á, at okkurt er galið, sigur Djóni Eidesgaard.

Tey vaksnu eiga ábyrgdina

Tað kann vera torført at taka prátið við barnið um happing. Eitt av bestu ráðunum hjá ráðgevunum í Barnabata, er at taka prátið, sjálvt um eingin

trupulleiki er. Á henda hátt ber best til at lata upp fyri einum positivum dialogi og gera, at barnið kennir seg trygt við at tosa við foreldrini um eitt nú happing. Soleiðis ber til at vera eitt stig frammanfyri happingina. Men tað eru eisini ávís ting, foreldur ikki eiga at gera, tá tað snýr seg um at tosa um happing.

– Tað hevur stóran týdning, at tað ikki virkar uppsett fyri barnið. Tað er altíð best at gera tað á ein natúrligan hátt fyri at koma í ein positivan dialog. Tað hevur eisini stóran týdning, sjálvt um foreldur eiga at taka parti við sínum barni, ikki at tosa illa um ella tosa niður á hinar persónarnar ella hini foreldrini, vísir Djóni Eidesgaard á.

Ofta eru tað skúlamyndugleikar, foreldur venda sær til, tá happing oftast gongur fyri seg í skúlanum. Ein annar møguleiki er eisini at venda sær beinleiðis til hini foreldrini í flokkinum.

– Tá hevur tað eisini týdning at vera forkjárandi og ikki virka ákær-andi móti hinum foreldrunum. Tey hava ofta somu áhugamál sum tú sum foreldur, nemliga at steðga happing og at betra trivnaðin, staðfestir Djóni Eidesgaard.

Eitt stendur tó rimmarfast, staðfestir aðalskrivarin í Barnabata, og tað er at tey vaksnu eiga alla ábyrgdina, tá happing kemur fyri.

– Tað er torført at basa happing. Men tað eru tey vaksnu, tað vil siga foreldur, lærarar, skúlaleiðslur, námsfrøðingar og onnur, ið hava ábyrgdina av at gera nakað við happingina. Tað er ongantið barnið sjálvt, ið skal taka ábyrgdina av tí. Tey vaksnu skulu taka trupulleikan í álvara og gera nakað við trupulleikan, um enn tað er torført, staðfestir Djóni Eidesgaard.

ROGVI@SOSIALURIN.FO